

Esej iz predmeta „Filozofija medija“

Tema: Drvo života otkriveno u svemiru

Podaci o studentu/ici:

Nejira Alajbegović

Odsjek Komunikologija/Žurnalistika

1073/II – K, V

Predmetni profesor/ica:

Prof. dr. Fahira Fejzić - Čengić

Sarajevo, maj 2021. godine

Sažetak

U ovom eseju ću obraditi dio knjige, odnosno poglavlje koje nosi naziv „Drvo života otkriveno u svemiru“, poznatog novinara i pisca naučne fantastike, Krešimira Miška. U pitanju je knjiga „Smrt transhumanizmu, sloboda narodu“ u kojoj je tema i medicinska i ekonomska, naučna, informatička, etička, filozofska i duhovna, ali prije svega riječ je o sreći i ispunjenosti čovjeka. Na samom početku ovog poglavlja autor nas upoznaje uopće sa pojmom „Drvo života“, simbolom koji predstavlja, prvim narodima koji se vežu za taj pojam, te njegovoj ideji.

Dalje kroz čitavo poglavlje prikazana su tri satelita ili sonde, čiji zadatak je bio da otkriju šta se dešava u svemiru i rezultati do kojih su dolazili. Također su spomenuti razni naučni radovi na ovu temu, kao i naučnici koji su se bavili ovim i sličnim istraživanjima kao i sam autor.

Ključne riječi: Drvo života, svemir, os, Veliki prasak, COBE, CMBR, WMAP, Planckov satelit

Abstract:

In this essay, I will deal with a part of the book, that is, the chapter entitled "The Tree of Life Discovered in Space", by the famous journalist and science fiction writer, Krešimir Miško. This is the book "Death to Transhumanism, Freedom to the People", in which the topic is both medical and economic, scientific, informational, ethical, philosophical and spiritual, but above all it is about happiness and fulfillment of man. At the very beginning of this chapter, the author introduces us to the term "Tree of Life", the symbol it represents, the first peoples who are associated with this term, and its idea.

Further throughout the chapter, three satellites or probes are shown, whose task was to discover what is happening in space and the results they came to. Also mentioned are various scientific papers on this topic, as well as scientists who have been engaged in this and similar research as well as the author himself.

Key words: Tree of Life, space, axis, Big Bang, COBE, CMBR, WMAP, Planck's satellite

Uvod:

U mnogim drevnim tradicijama pojam *Drvo života* se koristio kao simbol povezivanja Zemlje sa nebom i predstavljao kartu božanskih kvaliteta, božansku protkanost svega što je fizičko i nebesko. Kod starih Slavena Drvo života je bilo simbol života, početka. Oni su vjerovali da nakon smrti, njihove duše odlaze u stablo gdje provode ostatak vremena. Vjerovanje da je čovjek nastao od drveta dovodi do poštivanja stabla. Također, slična vjerovanja su bila prisutna i u nordijskoj, gdje se drvo života zvalo Yggdrasil, kao i u germanskoj mitologiji. Međutim ne možemo reći da su Slaveni ili Germani izvorni autori ideje o Drvu života jer, obzirom da je ta mitologija prisutna kod svih indoeuropskih naroda očito je da se radi o nastavljanju daleke tradicije. Možda bismo nekad pojam *axis mundi* mogli koristiti u istu svrhu, a to bi značilo *os svijeta*.

Razrada:

Krajem dvadesetih godina, 20. stoljeća, berlinski asronom Georges Lemaitre prvi je iznio teoriju, nama danas poznatu kao Teorija velikog praska. On je opazio kretanje galaksije i došao je do zaključka da su one sve krenule iz prvobitnog atoma ili „kosmičkog jajeta“, te razvio matematičku teoriju za porijeklo svemira. Ova činjenica je jako interesantna s obzirom da je Georges također bio i svećenik a Teorija velikog praska je postala teorija koja je podržavala materijalistički pogled na svijet.

Zatim 1927. godine, američki astronom Edwin Hubble (poznat po tome što je jedan svemirski teleskop dobio ime po njemu), je potvrdio da je Lemaitre bio u pravu jer je proučavao crveni pomak galaksije, što označava da se galaksije udaljavaju. To također i Einsteina dovodi do toga da promijeni svoj negativni stav o svemiru.

Nakon toga, stvari su se počele mijenjati, prvo sa jednim satelitom iz 1992. godine čiji naziv je *COBE* a koji je poslan da bi snimao kosmičko pozadinsko zračenje i skupljao podatke iz svemira o njemu. Otkriće kosmičko pozadinsko zračenje je svojim pronalazačima, dva radio astronoma, donijelo Nobelovu nagradu. Poznata anegdota koja prati upravo ovo otkriće je da su oni primijetivši šum pomislili da su njihove radio antene zaprljane, da imaju neke anomalije, te su ih čistili i tako ustanovili da njihove antene ustvari hvataju neko pozadinsko zračenje što ih dovodi do zaključka da je to ostatak Velikog praska. Danas se kosmičko mikrovalno pozadinsko zračenje (*CMBR*) takvim i smatra. Iste godine COBE je krenuo u svemir, snimio to zračenje i pokazao da nije ravnomjerno raspoređeno po svemiru. Za kosmičko pozadinsko zračenje možemo reći i da je glavni izvor podataka o rađanju svemira

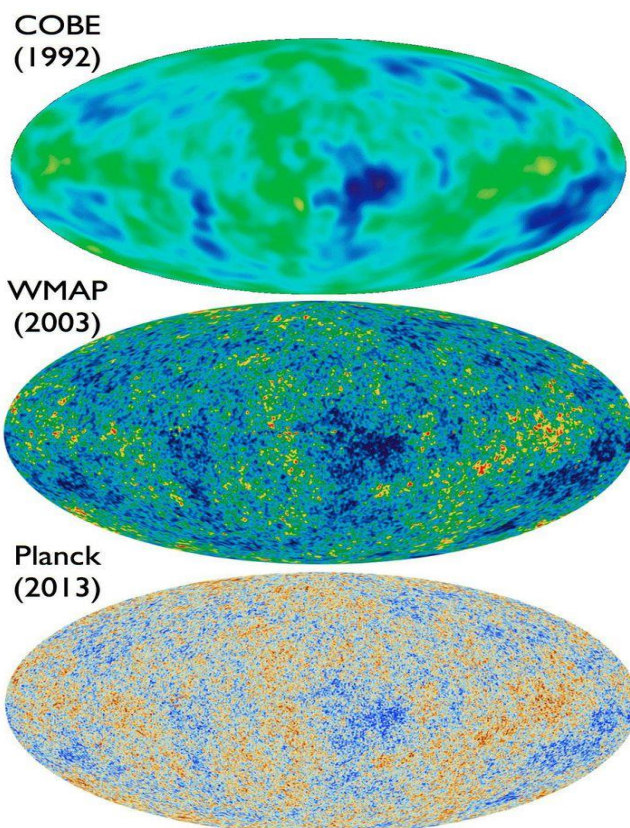
Smatralo se da u svemiru vlada kosmološki princip, koji je govorio da svemir na svojoj najvišoj razini nema strukture. Prema toj teoriji svemir je na svojoj najvišoj razini bio homogen i izotropan, odnosno sličan u svim smjerovima, zbog čega se smatralo da ni u najranijim vremenima nije imao strukturu kao ni favorizirane smijerove. To dovodi do testiranja, pa je 1992. godine lansiran satelit COBE kako bi izmjerio mikrovalno zračenje kosmičko i mapirao njegovu distribuciju u svemiru, čime se potvrđuje prethodna teorija.

U ovoj priči postoje tri satelita koja mjere kosmičko pozadinsko zračenje sa sve većom rezolucijom, i to:

- već pomenuti saletit COBE;
- satelit WMAP;
- Planckov satelit.

Tek su druga sonda ili satelit *WMAP* (Wilkinsonova mikrovalna anizotropna sonda) i *Planckov satelit* imali dovoljnu rezoluciju za identificiranje nečeg što je ušlo u jezik kao osovina zla, odnosno Drvo života.

Ne tako davno, 2003. godine, Wilkinsonovom sondom su se počeli bilježiti podaci unutar zračenja preostalog od Velikog praska. Analizom svih tih podataka otkriveno je nešto pod nazivamo *os* i polarizirana temperatura svemira. Tako 2004. godine Max Tegmark sa svojim saradnicima otkriva da su polja organizirana nalik „rebrima“ na košarkaškoj lopti, te je to određivalo smijer osi koja je presijecala taj rani svemir. Ta otkrića su potvrđena u članku „Osovina zla“, od strane Katharine Land i Joaoa Magueijo sa Sveučilišta u Oxfordu u radu „Examination of evidence for a Preferred Axis in the Cosmic Radiation Anisotropy“.

WMAP nakon analize svih podataka kao rezultat je imala otkriće jedne osi svemira. Pozadina kosmičkih valova u originalnoj slici iz WMAP studije je bila apsolutno mutna, nevidljiva. Nakon matematičke obrade varijacija u temperaturi postaje vidljiva struktura kvadrupola, a zatim je otkrivena os okupola u ravnici sa kvadrupolom, što dokazuje postojanje Osovine zla.

Nakon te sonde, poslana je treća po redu sonda da se vidi šta se događa jer po današnjim idejama o svemiru on ne smije imati strukturu, a pokazalo se da ima. S obzirom da nikom nije bilo jasno šta je ustvari ta struktura, niti njeno značenje u potrazi za odgovorima na sve te zagonetke šalje se Planckova sonda. Satelit Planck, ili kako sam ga prethodno nazvala Planckova sonda, je imao daleko veću rezoluciju od prethodne Wilksonove sonde, te je potvrdio postojanje „Osovine zla“. Metoda detekcije kojom se služio Planckov satelit bila je apsolutno različita od WMAP-ove, što bi značilo da je on prikupljao sasvim druge podatke i time je pokazao da sva ta otkrića nisu rezultat pogreške na instrumentu.

Kao što sam još u samom uvodu pomenula, u starim narodima je živjela tradicija postojanja nečeg što se zvalo Drvo života. Unutar šamanske filozofije ili religije smatralo se da postoji gornji svijet kao preslik njegovom donjem svijetu i negdje u sredini smo mi. Kasnije Drvo života nestaje iz okvira i dolaze neke naprednije religije.

Pa se postavlja pitanje da li postoji Drvo života na razini koja obuhvata čitav svemir? Kao i pitanje da li se Drvo života na razini planeta i galaksija može poistovijetiti sa njihovim rotacijskim osama?

Bile su pokrenute mnogobrojne studije utjecaja i nekih poveznica koje su još više potvrdile da svemir stvarno ima os. Neki od tih naučnih članaka je „Why is the solar system cosmically aligned?“ – „Zašto je solarni sistem kosmički usmjeren?“, zatim „The universe lines up along the ‘axis of evil’. Coincidence?“ – „Svemir je poredan uzduž „osi zla“. Slučajnost/koincidencija?“, „Earth may be the center of universe!“ – „Zemlja je možda središte svemira!“, i još mnogi drugi.

Michael Longo je istraživao temu koju je objedinio pod naslovom „Does the Universe have a handedness?“, što bi značilo da li je svemir podijeljen na lijevo i desno, te je otkrio da linija koja odvaja dva tipa lateralnosti, dominantno vrćenje galaksije u desnom smjeru i lijevom smjeru se približno poklapa sa osi koju su ranije otkrili unutar studije Wilkinsonove sonde. On je rekao da bi učinak toga što je svemir ljevoruki i desnoruki mogao govoriti o nečemu što bi zvali fundamentalni polaritet svemira, znači da svemir ipak ima neku temeljnu strukturu.

Također bih spomenula i istraživača Jamesa Callemana koji u svojoj knjizi „Devet valova postanka“ opisuje kontinuiranu evoluciju svemiru koja je nastala na valovima vibracija koja odašilje Drvo života. Njegovim riječima „Stvaranje svijeta započinje u času Velikog praska, vibracijom, odnosno valom koji izvire iz te osi. Axis mundi, os svijeta, iz kojeg izvire valovi postanka, veličine promjera svemira, može generirati vibracijske holograme, i diljem svemira stvoriti svjesne promatrače koji titraju u rezonanciji s tim valovima.“

Zaključak

Postoji veliki broj studija koje su se bavile ovom temom ili dijelom ove teme, razne studije, razna otkrića, razni rezultati potkrijepljenim nekim dokazima, razna mišljenja i iskustva. Obzirom da je ovo jako široka tema i mnogo istraživana od strane raznih naučnika i istraživača nemoguće je pomenuti sve studije. Pa ću ovaj rad završiti sa jednim kratkim rezimeom na sve do sad napisano i pročitano. Temperaturni obrasci u kosmičkom pozadinskom zračenju pokazuju da svemir ima os, ta os je reflektirana u polarizaciji svjetlosti, svemir je u skladu sa njom podijeljen na ljevoruki i desnoruki, na tamni i svijetli.

Jedan od mogućih zaključaka ove teme jeste da je cijeli svemir od svog nastanka bio organizovan u odnosu na središnju kosmičku os, vjerovatno njegovom iskonskom organizatoru prostora – vremena, koga su drvene kulture našeg planeta nazivale Drvo života. Sve smo počeli i vezali za Veliki prasak, pa tako došli i do osi, odnosno Drva života. Ali možda Veliki prasak nije stvorio Drvo života, nego baš suprotno, možda je Drvo života dovelo do Velikog praska.

I za kraj, još jedan zaključak a ujedno i paralela. Ako na Drvo života gledamo kao na Božansko, koje se manifestira kao čista geometrija, onda dolazimo do te paralele:

- Božansko nikad ni u jednoj religiji, ni u jednoj priči nije materijalne naravi, kao ni fraktalna geometrija,
- Božansko je posvuda, kao i fraktalna geometrija,
- Božansko je nevidljivo, kao i fraktalna geometrija koju ne možemo vidjeti.

Literatura:

- Mišak, K., Smrt transhumanizmu, sloboda narodu, TELEDisk, Zagreb, 2019.

Internetske stranice:

- <https://www.youtube.com/watch?v=QGqfYxrWGuo>
- <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/7497/3/SVEU%C4%8CILIC5%A0TE%20U%20ZAGREBU.pdf>